

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ: การวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีมรดกตามทฤษฎีจิตวิทยา

ชื่อผู้เขียน: นางสาวกุลวรัญญ์ อีระกุล

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

รองศาสตราจารย์ นราวัลย์ พูลนิพนธ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนาจ อุ่นคำเมือง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สลิลลา เจริญวงศ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุธรรม จันทน์หอม	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีมรดกตามทฤษฎีจิตวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของตัวละคร สามารถอธิบายตามทฤษฎีจิตวิทยาได้ว่าอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น ทั้งนี้เพื่อเสนอเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละคร และเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาเลือกเสรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชา ท 033 วรรณคดีมรดก และรายวิชา ท 034 การนิพนธ์วรรณคดีมรดกเฉพาะเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาไทย ในการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ อิเหนา พระอภัยมณี และขุนช้างขุนแผน ที่บรรจุในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยทุกระดับชั้น

การรวบรวมและจัดกระทำข้อมูล โดยกำหนดตัวละครที่จะศึกษา ในวรรณคดีมรดกทั้ง 4 เรื่อง คือรามเกียรติ์ อิเหนา พระอภัยมณีและขุนช้างขุนแผน ศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพของ ชิกมันด์ ฟรอยด์ และ คาร์ล กุสตาฟ จุง อ่านวรรณคดีมรดกทั้ง 4 เรื่อง โดยวิเคราะห์และตีความพฤติกรรมที่ปรากฏของ ตัวละครที่ศึกษา ว่าตัวละครแต่ละตัวแสดงพฤติกรรมใดที่สอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยาทั้งสองทฤษฎี เรียบเรียงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยยกตัวอย่างพฤติกรรมจากบทประพันธ์ในวรรณคดี และการอธิบายสนับสนุน โดยใช้ทฤษฎีจิตวิทยา บุคลิกภาพ

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของตัวละครในวรรณคดีมรดกทั้ง 4 เรื่อง สามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพของ ชิกมันด์ ฟรอยด์ และของคาร์ล กุสตาฟ จุง ดังนี้ ตัวละครทั้งชายและหญิงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทำลาย อันเกิดจากสัญชาตญาณมุ่งตาย ตัวละครชาย ได้แก่ พระราม พระอภัยมณี ขุนแผนและขุนช้างมีพฤติกรรมก้าวร้าวทำลายผู้อื่น ในขณะที่ตัวละครหญิง ได้แก่ นางสีดา นางสาวรรณมาลี และนางวันทองมีพฤติกรรมก้าวร้าวทำลายตนเอง ตัวละครชาย ได้แก่ ทศกัณฐ์ อิเหนา พระอภัยมณีและขุนแผนแสดงพฤติกรรมเจ้าชู้ อันเกิดจากสัญชาตญาณมุ่งเป็น ในขณะที่ตัวละครหญิง ไม่มีพฤติกรรมนี้ ตัวละครชาย ได้แก่ ทศกัณฐ์และอิเหนา แสดงพฤติกรรมเอาแต่ใจตนเอง อันเกิดจากพลังอำนาจของ Id ตัวละครทั้งชายและหญิงมีพฤติกรรมแสดงความเป็นหญิงและชายอยู่ในตนเอง พระอภัยมณีเป็นตัวละครชายที่มีพฤติกรรมแสดงความเป็นหญิงมากที่สุด ตัวละครหญิง ได้แก่ นางสีดาและนางบุษบาแสดงพฤติกรรมรักและซื่อสัตย์ต่อสามี ในขณะที่เดียวกันนางบุษบา นางจินตะหราและนางสุวรรณมาลี ก็แสดงพฤติกรรมรักศักดิ์ศรีของตนเอง และการรักษานวลสงวนตัว อันเกิดจากพลังอำนาจของ Super Ego ตัวละคร เช่นนางวันทอง ต้องถูกตัดสินโทษประหารอันเนื่องมาจากพฤติกรรมวิตกกังวลต่อมโนธรรม และจิตสำนึกที่ไม่ดี

ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพทำให้ตัวละครในวรรณคดีมรดกมีความสมจริง ใกล้เคียงกับมนุษย์ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีเป็นรูปธรรม มีความสนุกสนาน น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

Independent Study Title : Behavior Analysis of Characters in Literary
Heritage Based on Psychological Theories

Author : Miss Kulvacharee Theerakul

M.Ed. : Teaching Thai

Examining Committee : Assoc. Prof. Narawan Poonpipat Chairman
Assist. Prof. Amnuay Unkammueng Member
Assist. Prof. Salinla Charoenphong Member
Assoc. Prof. Dr. Suthan Janhom Member

Abstract

The purpose of this independent study was to analyze the behaviors of the characters in Literary Heritage in order to find out how the behaviors could be described based on psychological theories and the causes of those behaviors. The findings could be the guide-lines for the teachers to analyze the characters' behaviors and be applied in teaching and learning of elective subjects such as Thai 033, and 034 in high school-level classes, and also in other literature : Ramakian, Inao, Pra Apaimanee, and Khun Chang Khun pan.

The study procedure was as follows. First, the characters in the four literatures were defined. Next, personality theories of Sigmund Freud and Carl Gustav Jung were studied. Then, behaviors of the characters were

analyzed based on the theories. Lastly, the analyzed data were arranged into descriptive analysis form by showing the examples of characters' behaviors in literatures and giving explanation based on the psychological theories.

The results of the analysis were that the characters' behaviors in the four literatures could be described based on personality theories of Sigmund Freud and Carl Gustav Jung. That was, both male and female characters aggressive behaviors based on death instinct. Male characters-Pra Ram, Pra Apaimanee, Khun Pan and Khun Chang, had the aggressive behaviors that tended to harm others. Meanwhile, female characters-Nang Sida, Nang Suwanmalee and Nang Wanthong had the aggressive behaviors that tended to harm themselves. The male characters-Thosakan, Inao, Pra Apaimanee, Khun Pan were promiscuous; indeed, they had many wives at the same time, based on life instinct; while, the female characters weren't. Thosakan and Inao, two of the male characters, did whatever they liked; in a word, this based on id power. All characters showed their own anima and animus. For instance, Pra Apaimanee showed his anima the most. Nang Sida and Nang Busaba were honest and adored their own husbands; meanwhile, Nang Busaba, Nang Jintara and Nang Suwanmalee had their pride; in other words, they were chaste, this based on super ego power. Besides, Nang Wanthong was executed because she had moral anxiety good consciousness.

The personality theories used could help describe the characters in Literary Heritage realistically, almost like the human-being this made the teaching and learning of literature concrete, enjoyable and more interesting.